

Yapıda Kadının Sesi

☐ Ayça Akkaya Kul ☐ Feza Ökten Koca ☐ Güliz Tavukçuoğlu ☐
☐ Mehpare Evrenol ☐ Nergiz Arifoğlu ☐
☐ Renda Helin Çilalioğlu Çizer ☐ Zerrin Özgüle ☐

Kadınlar, çağdaş yaşamın iş kollarının her birinde yerini giderek artırsa da, yapı sektörünün erkek ağırlıklı olduğu genel kanısı hala sürmekte. Yapı sektöründe kadın olarak sesini duyurmak, yapılan işi başarmaya ek bir yandan da bu algı ile savaşmayı gerektiriyor.

Yapı sektöründe bütün iş kollarında ve yapılan işlerin bütün kademelerinde yer alan kadın sayısı her geçen gün artıyor. Yapı sektöründe yönetim, tasarım veya uygulama alanlarının her birinde yer alan kadınlar başarılarıyla sektörün “erkek egemen” algısını yıkıyor ve yapıda kadının sesi oluyor.

Yapı Kataloğu olarak 8 Mart Kadınlar Günü’nde yayınladığı “Yapıda Kadının Sesi” projesinde yapı sektöründe söz sahibi kadınları bir araya getiriyor. Okumakta olduğunuz bu kitapçıkta yapı sektöründe söz sahibi kadınların görüşlerine yer veriyor. Ayça Akkaya Kul, Feza Ökten Koca, Güliz Tavukçuoğlu, Mehpare Evrenol, Nergiz Arifoğlu, Renda Helin Çilalioğlu Çizer ve Zerrin Özgüle’nin yapı sektöründe kadın olmak üzerine görüşlerini paylaşıyor.

Katılan yapı sektörü profesyonelleri şu soruları cevaplıyor:

3 kelime ile yapı sektöründe kadın olmak?

Sektörde cinsiyet eşitliliği / eşitsizliği hakkında ne düşünüyorsunuz?

Kariyerinizde cinsiyetiniz dolayısıyla karşınıza çıkan en büyük zorluk neydi? Bu zorluğu ne şekilde aştınız?

Kariyerinin başında olan genç kadınlara önerileriniz neler olurdu?

Elinizde sihirli bir değneğinizi olsa sektörün kadınları için neyi değiştirmek isterdiniz?

Keyifli okumalar diliyoruz.

Yapı Kataloğu İçerik Ekibi

Ayça Akkaya Kul

2000 yılında Yıldız Teknik Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi, Mimarlık Bölümü'nden mezun olduktan sonra İstanbul Teknik Üniversitesi Endüstri Ürünleri Tasarımı Bölümü'nde lisans üstü eğitimimi tamamladım. Sektörde farklı tasarım gruplarındaki projelerde görev aldıktan sonra, 2006 yılından bugüne kurucu ortağı olduğum Mimaristudio çatısı altında mimarlık, iç mimarlık ve ürün tasarımı çalışmalarına devam etmekteyim.

3 kelime ile
yapı sektöründe kadın olmak?

• Farkındalık • Yaratıcılık • Özgünlük

Sektörde cinsiyet
eşitliliği / eşitsizliği hakkında ne düşünüyorsunuz?

Sektörde var olduğumuz tasarım ve proje sürecinde bir cinsiyet ayrımcılığı olduğunu düşünmüyorum. Genel olarak tüm paydaşlar için fırsatlar olduğunu ve bunun da cinsiyete bağımlı olmadan inşa ettiğiniz kimliğiniz ile alakalı olduğunu düşünüyorum.

Kariyerinizde
cinsiyetiniz dolayısıyla karşınıza çıkan en büyük zorluk
neydi? Bu zorluğu ne şekilde aştınız?

Mesleğimde cinsiyetle ilgili bir sorunla karşılaşmadım. Mimarlık mesleği için

sorunun cinsiyet değil toplumun mimarlık mesleğine olan bakış açısı ile harcanan zaman ve emeğin, saygı ve kazanç olarak gerçek karşılığını bulamaması olduğunu düşünüyorum.

Kariyerinin başında
olan genç kadınlara önerileriniz neler olurdu?

Mesleklerine tutku ile bağlı olmaları ve sonrasında çalışmak, çalışmak, çalışmak...

Elinizde sihirli bir
değneğiniz olsa sektörün kadınları için
neyi değiştirmek isterdiniz?

Sadece sektör kadınları için değil ancak ülkemizdeki tüm tasarım dünyasının, özgün tasarım önerileri ve yenilikçi fikirlere açık, emeğin gerçek değerinin bulunduğu, hak ettiği bir ortama kavuşmasını sağlamak isterdim.

Feza Ökten Koca

Darüşşafaka Lisesi'nin ardından 1994 yılında İTÜ Mimarlık Fakültesinden Y. Mimar olarak mezun oldum. 1988 yılında hocalarımın ofisinde part-time olarak başladığım mimarlık kariyerimde bir süre Percy Thomas Partnership-Londra ofisinde çalıştıktan sonra 1999 yılında Elips Tasarım Mimarlık ofisini açtım. Farklı konularda mimari ve iç mimari proje çalışmaları yaptık ve halen yapmaktayız. 2012-2017 yılları arasında Darüşşafaka Cemiyeti Yönetim Kurulu üyeliği görevini üstlendim. 2017-2021 yılları arasında Medipol Üniversitesi Güzel Sanatlar fakültesinde proje stüdyosu yürütücülüğü yaptım. Mobilya ve aydınlatma tasarımlarımızı da FEZA dsgn markası altında topladık. 2021 yılında Adresistanbul- Şişli adresinde showroomumuzu açtık.

3 kelime ile
yapı sektöründe kadın olmak?

Daha çok çalışmak...

Sektörde cinsiyet
eşitliliği / eşitsizliği hakkında ne düşünüyorsunuz?

Sektörde her ortamda olabilenler çalışmalarını ve kendilerini anlatabiliyor. Erkek meslektaşlarım bu konuda bizlerden daha şanslı. Hayatlarındaki diğer sorumluluklar biz kadınlardan daha az olduğu için mesleki organizasyonlara daha çok vakit ayırabiliyor ve müşteri ilişkilerini bizden daha iyi yönetebiliyorlar. Kültür olarak daha erkek egemen bir toplum olduğumuz için erkek mimarların güvenilirliği inşaat sektöründe biz kadın mimarlardan daha fazla. Biz kadın mimarlar birikimlerimiz ve yıllar içinde oluşturduğumuz referanslarımızla müşteri gözünde sözümüz dinlenir hale gelebiliyoruz. Bu da ancak belli bir yıl sonunda olabiliyor.

Kariyerinizde
cinsiyetiniz dolayısıyla karşınıza çıkan en büyük zorluk
neydi? Bu zorluğu ne şekilde aştınız?

Özellikle müşteri ilişkilerini yönetmek konusunda zorlandım. Erkek mimarların müşterileri ile kurabildikleri arkadaş ilişkisini kuramadım. Sadece ofiste proje geliştirme ile sınırlı kalmadım ve tasarımlarımın kendi ekiplerimle uygulamasını da yaptım. Şantiye çalışma ortamları oldukça zorlayıcı idi.

Çözüm ortaklarımız ve çalışanları da genelde erkeklerden olduğu için kadın mimarın söz geçirmesi ve ciddiye alınması bizim toplumumuzda oldukça zor oldu.

Kariyerinin başında
olan genç kadınlara önerileriniz neler olurdu?

Her ne kadar kadın olmanın bizim sektörde bir sürü zorlukları olsa da genç kadın meslektaşlarıma kendilerini şanslı hissetmelerini tavsiye ediyorum. Mimarlık mesleği detaya dayalı bir meslek. Ve kadınlar yapı olarak erkeklerden daha detaycı ve bu özellik onları meslekte bir adım öteye götürüyor. Tek yapmaları gereken şey ise mesleklerini gerçekten seviyorlarsa bu yolda tutku ile devam etmeleri. Farklı olmaları ve sıradan olmamaları gerektiğine inanmaları gerekiyor. İşini hakkı ile yapan her zaman başarılı olur. Sabır ve çalışma şart, anlık moral bozmak yok. Uzun vadede düşünsünler, sosyal olsunlar, kendilerini ve çalışmalarını iyi anlatsınlar.

Elinizde sihirli bir
değneğiniz olsa sektörün kadınları için
neyi değiştirmek isterdiniz?

Öncelikle sanırım yasaları değiştirmek isterdim. Mesleğin hakettiği değeri görmesini dilerdim. Müşterilerin mimarlık mesleğinin zorluğunu daha iyi anlamalarını dilerdim. Özellikle de kadın mimar girişimcilere daha fazla destek verilmesini dilerdim. Tüm topluma örnek olması açısından kadın mimarların daha ön planda tutulmasını ve farklı mecralarda da kendilerini gözatabilmelerini dilerdim.

Güliz Tavukçuoğlu

1995 MSÜ İç Mimarlık Bölümü mezunuyum. Farklı ofislerdeki tecrübelerim sonrasında kurumsal firmalarla olan çalışmalarımı ileri bir düzeye taşımak amacıyla İTÜ Mimarlık Fakültesi Mimari Tasarım bölümünde yüksek lisansımı tamamladım. 27 yıllık profesyonel çalışma hayatımı 2003 yılından beri GNT İç Mimarlık olarak kendi ofisimde sürdürüyorum.

3 kelime ile
yapı sektöründe kadın olmak?

• Tutku • Vizyon • Detay

Sektörde cinsiyet
eşitliliği / eşitsizliği hakkında ne düşünüyorsunuz?

Mimarlık ve İç Mimarlık meslek olarak, detaycı bakış açısı ve vizyoner yapısı sebebiyle bayanların başarılı olduğu bir dal. Bence toplumun geleneksel bakış açısı ile kadın konumlandığı yer açısından geri planda tutulmaya çalışılıyor. Bunun sebebi kadının bir çok rolü olması ama buna karşın erkeklerin rollerinin işi ile sınırlı olması. Bir kadın mimar; hem iş kadını, hem anne, hem de ev kadını, hem de eş görevleri arasında gidip geliyor. Toplum baskısı ile hepsine yetismeye çalışıyor. Biraz da olsa bu durumun değişmeye başladığını ve yeni jenerasyon ile kadınların kendilerine daha ön planda yer bulabileceklerini düşünüyorum.

Mezun olduktan sonra anahtar teslim projelerde hem tasarım, hem uygulama alanında çalıştım. Şantiye tecrübesi olmadan proje üretmek biraz hayallerle yaşamak gibi bence, ayrıca şantiyenin hareketi, projenizin yavaş yavaş hayata geldiğini görmek paha biçilemez bir duygu. Maalesef şantiye işini erkekler için daha uygun olduğunu düşünen firmalar ve kişilerle de karşılaştım. Üretimin içinde bulunmadan doğru ve yere basan tasarım yapmak çok zor. Her zaman böyle cinsiyetçi düşünce yapısında olan firmalar ya da kişiler olabilir. Ancak karşılıklı anlayış ve destekle her türlü zorluklar aşılar diye düşünüyorum.

Kariyerinizde cinsiyetiniz
dolayısıyla karşınıza çıkan en büyük zorluk neydi?

Şantiyelerde kadın olarak bir zorlukla karşılaşmadım, çalıştığım ekipler ve ustalar saygılıydı. Aslında sektörde

bayan olmanın avantajları da var, yeter ki bunu doğru insan ilişkileri ile kullanmayı bilin, saygı herkes için bir anahtar bence. Sanırım bu biraz kişilik biraz da tecrübeyle oluyor, uyumlu yaklaşım ve tatlı dille işlerimi kolaylıkla çözümlüyorum. Ancak tüm kadınların yaşadığı gibi doğum sonrası iş kayıpları yaşadım. Bu noktada maalesef özel yaşamdan fazlaca fedakarlık yapmak gerekiyor. Zorlukları ailemin desteği ile yine çok çalışarak aştım.

Kariyerinin başında
olan genç kadınlara önerileriniz neler olurdu?

Mimarlık çok yönlü bir meslek dalı; sanat, sosyoloji, felsefe, psikoloji, finans, liderlik, inovasyon ve pek çok konuyu kapsar. Öncelikle mesleğini çok ama çok sevmeli ve zorluklarını bilerek bu işe başlamalıdır. Tüm bu konular hakkında alt yapılarını kuvvetlendirmeli, eğitimlere, seminerlere katılmalı ve geçmişini bilerek güncel kalmalı. Kendilerinden önceki jenerasyondan gelen meslektaşlarının tecrübelerinden faydalanmalı, sorgulamalı, kendi yaratıcılıklarını en özgün biçimde dile getirmeye özen göstermelidir. Mimari standart üretilen bir ürün değildir, her proje kendine özel özgün detaylar taşımalıdır, özgün olmak için çok çaba sarf etmeli ve kopyacılıktan kaçınmalı, kendilerini aşmaya çalışmalıdır. İnsan ilişkilerinde uyumlu, kontrollü ve net olmalı her türlü duruma sakince çözüm bulmalı, kendilerini geliştirmeye ve liderlik süreçlerinin çalışma prensiplerini anlamaya çalışmalarını ve kendilerine olan güvenlerini üst seviyede tutmalarını öneriyorum.

Elinizde sihirli birdeğneğiniz
olsa sektörün kadınları için neyi değiştirmek isterdiniz?

Geçmişten günümüze iz bırakan kadın mimarlar gibi özgürce kendilerini öne çıkaracak güce kavuşmalarını ve sosyal rollerin de eşit şekilde paylaşılması ile daha rahat bir çalışma hayatını yaşamamızı isterdim.

Mehpare Evrenol

Yüksek Mimar Mehpare Evrenol, Evrenol Architects kurucu ortak. 40 yıl müellif mimar olarak yüzlerce inşa edilmiş proje ürettim ofisimle 10 milyon m² üstü özgün projesi inşa edildi.

3 kelime ile
yapı sektöründe kadın olmak?

• Mücadele • Vazgeçmemek • Risk almak

Sektörde cinsiyet
eşitliliği / eşitsizliği hakkında ne düşünüyorsunuz?

**Büyük ölçüde eşitsizlik devam ediyor ama
iyiye doğru gidiş var.**

Kariyerinizde
cinsiyetiniz dolayısıyla karşınıza çıkan en büyük zorluk
neydi? Bu zorluğu ne şekilde aştınız?

Kariyerinizde cinsiyetiniz
dolayısıyla karşınıza çıkan en büyük zorluk neydi?

**En büyük zorluk, işverene kendini
kabul ettirmek idi. Tecrübe, kendine
güven, çözümcü yaklaşımla aşabildiğimi
düşünüyorum.**

Kariyerinin başında
olan genç kadınlara önerileriniz neler olurdu?

**Gençlere tavsiyem severek çalışacakları
ortamı yakalayıp, işe baş koymak.**

Elinizde sihirli bir
değneğiniz olsa sektörün kadınları için
neyi değiştirmek isterdiniz?

**Sihirli değneği, erkek yatırımcının kafa
yapısını değiştirmek için kullanırdım.**

Nergiz Arifoğlu

*Mimari Aydınlatma Tasarımcısı, Y.Mimar,
Aydınlatma Türk Milli Komitesi
Yönetim Kurulu Üyesi*

3 kelime ile
yapı sektöründe kadın olmak?

• Yaratıcılık • Üretkenlik • Uzlaş

Sektörde cinsiyet
eşitliliği / eşitsizliği hakkında ne düşünüyorsunuz?

Eşitsizlik önce ailede, sonra okulda başlıyor, iş hayatında devam ediyor. Kadınlar her sahada çalışabilirler. Önce kendileri inanmalı, tutkuyla yapacakları bir mesleği seçerek sebatla işe odaklanmalı.

Kariyerinizde
cinsiyetiniz dolayısıyla karşınıza çıkan en büyük zorluk
neydi? Bu zorluğu ne şekilde aştınız?

Çok büyük bir zorluk yaşadığımı hatırlamıyorum. Sadece bir görüşme

aşamasında ısrarla erkek bir ortağımın varlığı/yokluğu sorulmuştu. Elbette yok deyip gülümsedim :) Dünya Mars'a taşınacak biz neler ile uğraşıyoruz...

Kariyerinin başında
olan genç kadınlara önerileriniz neler olurdu?

Genç kadınların önce doğuştan üretken ve yaratıcı olduklarının farkına vararak, kendilerine inanarak, her gün bildiklerinin üzerine daha da ekleyerek ve bilgilerinde derinleşerek sebatla çalışmalarını öneriyorum.

Elinizde sihirli bir
değneğiniz olsa sektörün kadınları için
neyi değiştirmek isterdiniz?

Elimde bir değnek olsa sektörün kadınlarından çok, doğan her çocuğun kesintisiz iyi bir eğitim alması için sistemin değişmesini isterdim.

Renda Helin Çilalioğlu Çizer

1981 Ankara doğumluyum, kendimi bildim bileli hocalarım ressam olmam, güzel sanatlar fakültesinde okumam için baskı yapsa da ben iç mimar, moda tasarımcısı veya arkeolog olmak istiyordum. Bilkent Üniversitesi İç Mimarlık bölümünü ve ayrıca Arkeoloji bölümünü kazandım. Tercihimi İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı bölümünden yana kullandım. Üniversite mezuniyetim sonrasında ise ikinci hayalim olan Domus Academy’de master eğitimimi tamamladıktan sonra İstanbul’a taşınarak tanınmış mimarlık firmalarında çalışmaya başladım. Bazı sağlık sorunlarım nedeniyle işi yarıda bırakmak zorunda kaldım. Sonrasında ise kendi ofisimi kurmaya karar verdim.

3 kelime ile

yapı sektöründe kadın olmak?

• Güçlü Durmak • Mücadele Vermek • Vazgeçmemek

Sektörde cinsiyet

eşitliliği / eşitsizliği hakkında ne düşünüyorsunuz?

Yapı sektörü ağırlıklı erkek hegemonyası etrafında dönüyor. Stajyerken elinin hamuru ile bu işlere karışma diyen ustalarla karşılaştığım zamanlar oldu ancak hiç bir zaman vazgeçmedim. Bu eşitsizlik her zaman vardı ama dünya değişiyor artık bu eşitsizliğin de zamanla geçeceğine inananlardanım.

Kariyerinizde

cinsiyetiniz dolayısıyla karşınıza çıkan en büyük zorluk neydi? Bu zorluğu ne şekilde aştınız?

Özellikle mesleğe başlarken bu baskı daha çok hissediliyor. Tecrübesiz olduğunuzda bir kadın iseniz hemen bu işlerin zor işler olduğunu kadına göre olmadığı gibi tipik söylemlere maruz

kalıyorsunuz. Cinsiyet olarak uygun olmadığınıza dair herşeyi tecrübelerine göre anlatıyorlar. Ancak siz tecrübelendikçe bu söylemler azalıyor. Bazı mühendisler özellikle şantiyelerde kadın yönetici mimar istemiyor. Şantiyeler en zorlandığım alanlardı, hiç bir zaman vazgeçmeyerek ve mücadele ederek bu zorlukları aştım.

Kariyerinin başında

olan genç kadınlara önerileriniz neler olurdu?

Tipik söylemlere kulaklarınızı kapayın. Kadınlar gerçekten çok güçlü ve zeki varlıklardır. Gücünüzün farkına varın, hemen vazgeçmeyin. Bu iş sevgi işi; seviyorsanız mücadele etmek durumunda kalıyoruz ve bunun için mücadele etmeliyiz.

Elinizde sihirli bir

değneğiniz olsa sektörün kadınları için neyi değiştirmek isterdiniz?

Sihirli bir değneğim olsa önce sektördeki bir kadının giyim kuşamının bu kadar dert olmamasını dilerdim. Şantiyeye mini etekle gitmek mümkün müdür? Bazı kadınlar var ki çok takdir ediyorum; şantiyeye topluluklarla gidiyorlar. İşte onlar gerçek idollerim...

Zerrin Özgüle

Elektronik mühendisiyim. Otomasyon ve inşaat konusunda iki ayrı firmanın sahibiyim. Evliyim, iki kızım ve bir torunum var.

3 kelime ile
yapı sektöründe kadın olmak?

Keyifli bir durum...

Sektörde cinsiyet
eşitliliği / eşitsizliği hakkında ne düşünüyorsunuz?

Böyle birşey hissetmiyorum. Hatta kadına daha saygı gösterildiğini düşünüyorum.

Kariyerinizde
cinsiyetiniz dolayısıyla karşınıza çıkan en büyük zorluk
neydi? Bu zorluğu ne şekilde aştınız?

Ben erkek egemen bir mesleğe sahibim ilk zorluğumu elektronik sektöründe yaşadım. Kadınların çok az tercih ettiği bir bölüm olması sebebiyle yaptığım işe de başlangıçta karşı tarafta güven sorunu yaşadım ama zamanla yaptığınız işler ile imzanızı atıyor, bu güveni çok çabuk sağlayabiliyorsunuz.

İnşaat sektörüne geçişim elektronik sektörde iyice tanındıktan, güvenirliliğimi ve başarılarımı ispatladıktan sonra gerçekleştiği için bu konuda gerek ekip kurmam da gerek yaptığım işlerde çok önemli bir sorunla karşılaşmadım.

Kariyerinin başında
olan genç kadınlara önerileriniz neler olurdu?

Yeterli olduğunuza inandığınız hiçbir şeyi yapmaktan korkmayın çünkü cesaret başarının temel prensibi ancak tabii ki alt yapısız cesaretin de hiçbir önemi yok. Çok çalışmalı sabırlı olmalı ve sonuç odaklı düşünülmelidir.

Elinizde sihirli bir
değneğiniz olsa sektörün kadınları için
neyi değiştirmek isterdiniz?

Haksız rekabetleri önlemek isterdim.

YAPI KATALOĞU

Meşrutiyet Mah. Ebe Kızı Sokak Sosko İş Merkezi No: 16/B 40 Şişli İstanbul
+90 212 233 42 50

www.yapikatalogu.com | info@yapikatalogu.com